

Niet-financieel hooi op de vork

Kort geleden schreef ik over de enquête vanuit het NIVRA naar het belang van niet-financiële informatie. Naar aanleiding van de vragen en de manier waarop ze werden gesteld, schreef ik dat ik me niet zou verbazen dat dit onderzoek zou aantonen dat naar verwachting grote behoefte bestaat aan accountantscontrole van niet-financiële informatie. Maar we hoeven niet eens te wachten op de uitkomsten van dat onderzoek. Het NIVRA heeft al een publicatie gemaakt. Die heet: *'Niet-financiële informatie in beweging'*. Ik vind het niet zo'n pakkende titel. Accountancy in beweging, of NIVRA in beweging, zou ik passender vinden.

De samenvatting waarmee die publicatie na een voorwoord begint, luidt als volgt: 'Niet-financiële informatie (NFI) speelt een steeds belangrijker rol in de publieke en private sector'. Waar was die enquête nog voor nodig? En hoe weet deze schrijverscommissie dat al? En zijn accountants toe aan assurance bij NFI? Uit behoefte aan eens iets nieuws? Zijn we klaar met de financiële informatie? Als ik in deze publicatie lees: 'Voor financiële informatie bestaan al lange tijd sluitende registratiesystemen en algemeen aanvaarde grondslagen om informatie te presenteren', lijkt aan financiële informatie niet meer zo veel eer te behalen.

Inderdaad is het dubbel boekhouden nu ruim 500 jaar oud. Maar hoe kon dan een kredietcrisis ontstaan als het allemaal zo uitgekauwd (sluitend en algemeen aanvaard) is met die financiële informatie? Of zijn het juist die sluitende systemen en algemeen aanvaarde grondslagen die een sluier leggen over de kwaliteitskenmerken die worden genoemd in Bijlage 1 van de genoemde publicatie? De kredietcrisis vindt zijn oorsprong in de verantwoording van financiële instrumenten. Winst is genomen op handel in risicovolle instrumenten die, naar ik aanneem, ondanks hun ongunstige risicoprofiel nominaal zijn gewaardeerd. Financial accounting kent in principe twee waarderingsgrondslagen: de historische kostprijs en de fair value. Beide grondslagen zijn tekortgeschoten. Gaven die jaarrekeningen een getrouw beeld? En mag 'getrouw' (als 'een bepaald niveau van betrouwbaarheid') in dit verband worden vervangen door de kwaliteitseis van betrouwbaarheid die in Bijlage 1 als eerste wordt genoemd? Gaven die jaarrekeningen een volledig en juist beeld van de werkelijkheid? Ik citeer:

Kwaliteitseis betrouwbaarheid (Bijlage 1)

Betrouwbaarheid. Informatie moet een volledig, juist en onpartijdig beeld geven van de werkelijkheid. Beschreven situaties of processen moeten daadwerkelijk bestaan. Indien sprake is van kwantitatieve gegevens, moeten deze accuraat en rekenkundig juist zijn. Zijn tijdvakken of een bepaalde tijdlijn relevant, dan is een juiste toerekening van belang. In het kader van de controle van jaarrekeningen wordt gesproken over een getrouw beeld,

een getrouwe weergave van de werkelijkheid. Daarbij is het mogelijk om naar een bepaald niveau van betrouwbaarheid en nauwkeurigheid te werken, afhankelijk van de gewenste mate van zekerheid. Het gaat daarbij om toleranties en materialiteit. Materialiteit geeft de drempel of kritische grens bij besluitvorming aan en heeft raakvlakken met relevantie.

Er zijn maar weinig dingen waarvan ik meen zeker te kunnen zijn: 'Cogito ergo sum'. Dat is ongeveer alles. Veel van de rest berust op geloof, beperkte waarneming, beperkte verwerkingscapaciteit en beperkte mogelijkheid tot weergave, op conventie en op de veronderstelling dat de ander mij begrijpt – en ik hem – zoals wij dat bedoelen.

Bij mij bestaat altijd de gedachte dat ik DE werkelijkheid niet volledig ken en dat ik daarin absoluut niet uniek ben. Natuurlijk heb ik beelden van werkelijkheden. Mijn beelden zijn niet volledig en niet in universele zin juist als uitsluitende waarheid, dat is wel zeker. Daar komt bij dat ik in de weergave van die beelden abstractie bedrijf: dingen weglaat en bewust – zelfs voor alle duidelijkheid en tot een beter begrip – kies voor relevantie. Boeiend is dat mijn beelden en de weergaven daarvan uitwisselbaar zijn met die van anderen die evenmin volledig en in universele zin juist zijn. Dat leidt tot leerzame discussie die kan leiden tot bijstelling van beelden en afbeeldingen, tot het moment dat de ander meent wél DE werkelijkheid volledig en juist te kennen en weer te geven. Dat noem ik dan een dogma en daar houdt het op. Is dat accountancy? Zo ja, dan vrees ik het ergste van het voorgenomen accountantsoptreden inzake assurance bij niet-financiële informatie. Ik citeer maar weer eens uit de NFI-publicatie. Deze begint met een samenvatting, die op de eerste bladzijde gearceerd de volgende definitie geeft van niet-financiële informatie:

'Niet-financiële informatie (NFI) bestaat uit alle kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over het gevoerde beleid, de bedrijfsvoering en de uitkomsten van dit beleid in de vorm van output of outcome, zonder dat sprake is van een directe koppeling met een financieel registratiesysteem.'

Volledig en juist! Alle kwantitatieve en kwalitatieve gegevens! Beleid, uitvoering en uitkomsten! De accountant neemt op deze manier heel wat hooi op zijn vork. Of is dat zijn vork niet? **An**

Joost Groeneveld, directeur Wingman Business Valuators BV, Breda